

Peter Nyström
Enheten ÄVC och farligt avfall

REMISSVAR

Till: [Stockholms Stadshus AB](#)
[Att: Sara Wallin](#)
[105 35 Stockholm](#)
sara.wallin@stadshusab.se
remiss@stadshusab.se

SVAR PÅ REMISS PÅ "FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV OM MINSKNING AV VISSA PLASTPRODUKTERS INVERKAN PÅ MILJÖN" DNR KS 2018/1028

BESLUT

Stockholm Vatten och Avfall (SVOA) tillstyrker förslaget med de synpunkter som framförs i detta yttrande.

BAKGRUND

Mängden marin skräp i haven ökar med negativa följder för ekosystemen, den biologiska mångfalden och eventuellt även för människors hälsa. Beräkningar som gjorts längs ständerna i Europa visar att plastartiklar för engångsbruk tillsammans med fiskeredskap av plats står för omkring 70% av allt marint skräp. Huvudsyftet med initiativet till nytt direktiv från Europaparlamentet och rådet är därför att förebygga och minska det marina skräpet från dessa två plastproduktgrupper. Initiativet bör även betraktas som en del av det övergripande målet att skapa en cirkulär ekonomi.

DIREKTIVET

Förslaget är tänkt att komplettera EU:s befintliga avfalls- och vattenlagstiftning och då i synnerhet avfallsdirektivet, direktivet om förpackningar och förpackningsavfall, ramdirektivet om en marin strategi samt direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse. Förslaget inkluderar exempelvis ett komplement till avfallsdirektivet avseende ett utökat producentansvar för fler plastprodukter än vad som nu är gällande. Plastprodukter för engångsbruk samt fiskeredskap av plats är indelade i olika produktgrupper med olika förslag till åtgärder för att minska spridning till haven. Dessa åtgärder är: minskad förbrukning, marknadsbegränsningar, krav på produktutformning, märkningskrav, Utökat producentansvar, mål för separat insamling samt medvetandegörande åtgärder.

Direktivet består av 19 artiklar. Varav några av dessa belyses kortfattat nedan i detta remissvar.

Artikel 4 rör krav på att vidta åtgärder för att betydligt minska förbrukningen av livsmedelsförpackningar och muggar i form av plastartiklar för engångsbruk. Det är inte fastställt hur mycket som är en betydlig minskning. Träder ikraft sex år efter direktivet har börjat gälla.

Artikel 5 fastställer begränsningar (förbud) för utsläppande på marknaden av vissa plastartiklar för vilka det redan finns alternativ av andra material. Exempelvis bestick, tallrik, sugrör och bomullspinnar (för rensning av öron).

Artikel 6 innehåller krav på ny produktutformning av dryckesbehållare av plast. Korken till behållaren måste förbli fästa vid behållaren för att inte kunna spridas till naturen.

Artikel 7 fastställer märkningskrav på av exempelvis sanitetsbindor, våtservetter och ballonger för att undvika att dessa exempelvis spolats ner i toaletten.

Artikel 8 innehåller krav på utökat producentansvar för ett flertal plastartiklar för engångsbruk, exempelvis tobaksvaror med filter, ballonger, samt livsmedelsbehållare. Tillverkarna av dessa produkter ska stå för kostnader som blir följd av insamling av avfall, efterföljande transport och behandling. De ska även stå för kostnader för att städa upp skräp och medvetenhöjande åtgärder. Artikel 8 innehåller även krav på utökat producentansvar för fiskeredskap av plast. Där tillverkarna av redskapen ska stå för alla kostnader enligt ovan avseende plastartiklar för engångsbruk.

Artikel 9 avser att medlemsstaterna ska införa separata insamlingssystem för dryckesflaskor. Senast år 2025 ska 90 % av sådana plastartiklar samlas in.

Om inget annat anges i direktivet ska åtgärderna vara införlivade 2 alternativt 3 år efter direktivets ikraftträdande i respektive medlemsstat.

SYNPKTER

SVOA välkomnar EU-kommissionens initiativ till nytt direktiv som syftar till att minska spridning av plast till havet. De föreslagna artiklarna är huvudsakligen tydliga avseende vilka produktgrupper som avses vilket är bra och gör att förslaget är lätt att förstå och kunna tillämpa.

Det föreslagna direktivet ligger i linje med det arbete kommunen bedriver inom avfallsområdet. Inriktningen för detta arbete är huvudsakligen definierat i avfallsplanen för Stockholms kommun. Redan i nu gällande plan (2017-2020) finns ett mål om att uppkomsten av marint skräp ska minska (delmål 1.9). När SVOA arbetar med att ta fram en ny plan för 2021-2024 behöver mer detaljerade mål tas fram under detta delmål för att staden på ett enklare och mer effektivt kan verka för att uppfylla de föreslagna kraven i direktivet.

Det noteras att Stockholms Hamn AB inte har fått det föreslagna direktivet på remiss. Eftersom delar direktivet kan ha påverkan på mottagning av uttjänta fiskeredskap i hamnar bör de även ges möjlighet att lämna synpunkter på förslaget.

Synpunkter i korthet avseende några av artiklarna i direktivet.

Artikel 4: SVOA anser att det är bra att minska förbrukningen av muggar och livsmedelsbehållare i plast. Målet är att minskningen ska vara *betydande*. Det vore bättre om denna minskning har ett tydligare mål och inte bara anges som betydande.

Artikel 5: Ett förbud mot artiklar där det finns alternativ i andra material såsom plastbestick, sugrör och bomullspinnar (tops) är ett kraftfullt förslag i direktivet som antas kunna få stor effekt på spridningen av plastprodukter till havsmiljön. Här kan nya innovativa material ersätta plast. Under avsnittet Genomförandeplaner (kap 5) i direktivet diskuteras att biologisk nedbrytbar plast kan tänkas undantas från dessa marknadsbegränsningar. IVL har på uppdrag av regeringen nyligen genomfört en utredning där de varnar för plaster som omnämns som biologisk nedbrytbara särskilt på den marina miljön. Dessa plaster behöver specifika förhållanden för att brytas ned, främst industriell kompostering. Detta bör beaktas vid eventuella lättnader för engångsartiklar i dessa plastmaterial.

Artikel 6: Skräpmätningar på stränder visar att korkar från dryckesflaskor är väldigt vanligt förekommande som marint skräp. Att ställa krav på förändrad produktutformning på dryckesflaskor är därför ett mycket bra förslag.

Artikel 7: Redan nu släpps mycket lite plastprodukter från bindor, tamponger, bomullspinnar mm ut från Stockholms vattenreningsverk till marin recipient, men det kan hamna i slammet och kan då förorena en annan produkt istället. Bättre information till konsumenter om hur de förbrukade plastprodukterna ska hanteras välkomnas därför. Mindre plast in till reningsverken gör att det blir mindre rensmängder (innebär också färre transporter), mindre driftstörningar, lägre drift/underhållskostnader och en bättre slamkvalitet. Förslaget kommer innebära ökande kommunikationsinsatser för SVOA antagligen i samverkan med producenterna av dessa produkter.

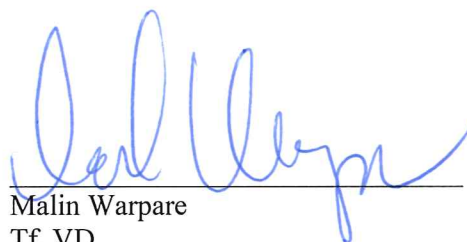
Artikel 8: Fimpar är ett vanligt avfall som ofta slutligen med regnvatten kommer ner i dagvattensystemen och kan därför utan rening komma ut i våra marina miljöer. Ett utökat producentansvar på denna produkt samt andra enligt beskrivningen ovan under artikel 8 välkomnas av SVOA. Det är viktigt att producenterna får ta hela kostnaden för hanteringen av detta avfall annars riskerar det att kunna ekonomiskt belasta kommunen (avfallskollektivet alternativt gatuhållningen) negativt.

Artikel 9: I Sverige finns som bekant redan ett pantsystem för dryckesflaskor. Systemet har funnits i drygt 30 år. Det nuvarande nationella återvinningsmålet är 90 %, dvs samma som det föreslagna i direktivet. År 2017 var återvinning av dryckesflaskor i Sverige 85 %. Med den långa erfarenhet vi har i Sverige av pantsystem kan målen i direktivets förslag avseende när ska vara uppfyllt antas vara för högt uppsatt för merparten av medlemsländerna.

SLUT

Peter Nyström
Tf. avdelningschef Avfall
Stockholm Vatten och Avfall

Malin Warpare
Tf. VD
Stockholm Vatten och Avfall